

Fiatalok

Miből lesz a sláger?

Az év vége mindenütt szinte kötelezően a visszajelentés, számvetés. S ez érthető is: a tanulások megfogalmazása segítheti a továbblépést. Mi ezúttal a magyar popzene elmúlt időszakának mérlegét kívánjuk megvonni; nem a teljesség igényével, hanem a lapunkban nyolc hónapja indított slágerlista tükré alapján.

Az érdeklődő olvasók talán még emlékeznek a dátumra: 1977. április 13-án jelent meg először a Naplóban az a tízszoros összeállítás, amely aztán hétről hétre a szerdai Fiatalok oldalán közzétette a magyar slágerek listáját. A lista indításával határozott céljaink voltak: a popzene bőséges terméséből a legszínvonalasabbakat biztosítani fórumot, így befolyásolni a közlést és az értékrend alakulását. Ismereteink szerint vállalkozásunk a vidéki napilapok történetében rendhagyó volt.

Összesen harminchét alkalommal látott napvilágot összeállításunk, amelynek elkészítésénél az olvasók szavazatait vettük alapul. Azon a határon belül, amelyet a hagyományos táncdal és a popzene között vontunk. Ezt a határt természetesen nem lehet kategorikusan megvonni, hiszen a táncdal gyakran popkötőben jelenik meg, ám lényegében és összességében arra törekedtünk, hogy listánkat poplistává tegyük, annak is igényesebb részéből válogatva. Kísérletünknek az a legfőbb tanulsága, hogy a szavazók fokozatosan magukévá tették értékrendünk szempontjait, s egyre inkább azok szerint jelölték kedvenceiket. Ugyanakkor azt is tapasztalhattuk, hogy nem mindig a legjobb a legnépszerűbb. Összegzésünk címűl egy néhány évvel ezelőtt kiadott könyv címet választottuk: Lévy Júlia és Vitányi Iván több mint kétszáz oldalon elemzi a slágerek születésének összetevőit, számtalan okot felsorolva. Mi ezúttal csak arra utalunk, amiről a slágerlistánk nyolc hónap alatt meg-

győzött bennünket: abban, hogy Magyarországon miből lesz a sláger, döntő szerepe a tömegkommunikációs eszközöknek, elsősorban a rádióknak van. S nem állunk egyedül véleményünkkel, amikor azt valljuk, hogy a rádió nem él kellőképpen izlésbefolyásoló és -orientáló lehetőségeivel. Így a mi összeállításunkban hosszú ideig vezető színvonalas zenekari darab, a Fénylő piramisok árnycsokorában alig volt hallható az éter hullámain. A példát tetszés szerint sorolhatnánk tovább.

Mielőtt a részletes elemzésre rátérnénk, szót kell arról is ejtenünk, hogy miért fejezzük be a lista közlését. Egyszerű az ok: megcsappant a szavazatok száma. Bár az eredményekkel elégedettek vagyunk, tudomásul kell vennünk, hogy a Magyar Ifjúság, az Ifjúsági Magazin és a Pesti Műsor slágerlistái mellett megénk huzamosabb ideig nem bír el még egy listát. Száznál több jelölést soha nem kaptunk, de az utóbbi hetekben a szavazatok már a húszat sem érték el, így viszont az arányok felborultak, s megszünt az az alap, amellyel a több mint hetvenezer olvasó figyelmét más, fontosabb anyagokról elvonhatnánk.

Most pedig nézzük, miről árulkodnak a számok (tíz jelölhető dal közül csak a „dobogós” helyezéseket összesítettük). Induláskor a szerkesztőség által készített összeállítás élére a Locomotiv GT (Ahogy mindenki), a Piramis (Fénylő piramisok árnycsokorában) és a Generál (Elég volt már) együttesek kerültek. Az utóbbiak megjelent listán a Locomotiv (Mindenki másképp csinálja), Zorán (Apám hitte) és újra az LGT (A rádió) dalai vezettek. A közbeeső időszakban tizenhét együttes és szólóista foglalta el az első három hely valamelyikét. A táblázat első száma azt mutatja, hogy az évszázad történetében a harmadik az összpontszámot (3-2-1).

Piramis	28	-	12	=	64
Omega	16	-	5	=	34
Illés	9	-	5	=	20
LGT	9	-	4	=	20
Generál	9	-	3	=	19
Neoton	6	-	3	=	14
Demjén Ferenc	6	-	3	=	14
Koncz Zsuzsa	5	-	2	=	10
Kovács Kati	5	-	0	=	5
Zorán	3	-	0	=	3
Color	3	-	0	=	3
Express	3	-	0	=	3
Szűcs Judit	2	-	0	=	2
Fonográf	2	-	0	=	2
Delhusa Gjon	2	-	0	=	2
Skorpió	2	-	0	=	2
Hungária	1	-	0	=	1

Melyek voltak azok a dalok, amelyek az élen álltak? A Piramis együttesétől három is: Fénylő piramisok árnycsokorában, Ha volna két életem (5), Égni kell annak, aki gyújtani akar; az LGT-től szintén: Ahogy mindenki; A Kicsi, a Nagy, az Artúr és az Indián; Mindenki másképp csinálja; az Omegától a Könyvelő álma (5), az Illéstől a Hogyha egyszer (5), a Generáltól a Különös szilveszter, a Neontól a Disco királynő, Demjén Ferencről a Mikor elindul a vonat, Koncz Zsuzsától a Csók nélküli képtelenség.

Az összesítést magasan a Piramis együttes vezeti, majdnem kétszer annyi pontot ért el, mint az utána következő Omega. Népszerűségnek köszönhető, hogy többször koncerteztek megyékben, s az idén jelentették meg első nagylemezüket, több figyelemre méltó szerzeménnyel. A második helyen végzett Omega nagy gondal készített Időrabló című lemeze is elnyerte a szavazók tetszését, a holtversenyben harmadik Illés metronómos dalával, a Locomotiv GT pedig egyenletes teljesítményével élvezte a bizalmat. A debreceni Color együttes két nagy sikert ért el ebben az

évben, amit további jó darabokkal kell megvédeniük. Ez tehát harminchét hét slágerlistájának számszerű mérlege. Ha most ettől kicsit elszakadunk, s az egész évi összteljesítményeket nézzük, akkor saját megítélésünk szerint az együttesek között így módosul a sorrend: Locomotiv GT, Piramis, Illés, Fonográf, Omega. Melléjük soroljuk a Colort is, mint az év felfedezését. A szövegtől csak négy nevet említettünk: Zorán, Demjén, Koncz, Kovács. Itt Zorán visszatérése és kitűnő lemeze volt az év eseménye.

A magyar popzene kedvelőinek, úgy véljük, különösebb panaszra nem lehetett okuk az elmúlt évben. Több emlékeztető lemez született, jó egyéni teljesítményekkel, amelyek bizonyítják a műfaj népszerűségét és létjogosultságát a fiatalok széles körében. Ha azonban alaposabban megnézzük a névsort, csupa régi, veterán zenész nevet olvashatjuk azok között, akik meghatározzák a magyar pop fő vonalát. S amennyire örvendetes az ő jelenlétük, ugyanannyira aggasztó a jövőre nézve, hogy az utánpótlás, az újabb, progresszív nemzedékek arca nem képes határozott formát ölteni.

Turi Gábor

Fiatalok a volán mellett

Ismerősöm maliciózan jegyezte meg, hogy képzelmek ezek a kölykök már a középiskolában megkapják a jogosítványt. A kérdés föltevésének módja már maga kifejezte, hogy emberem nem ért egyet. Ezért csak annyit mondtam, hogy ezt nem mi találtuk ki, a fejlett motorizáció országokban ez már régen így van. Mégsem ilyen bárány most egy kicsit elmélkedni a dolgon.

A tények: jó néhány gimnáziumban lehetőséget adtak, hogy a harmadik osztályos tanulói a tanfolyam elméleti és gyakorlati részeit elvégezzék után vizsgát töltsenek, amely nyomán azonnal megkaphatják a jogosítványt. A kérdés: a középiskolákban megkaphatják-e a jogosítványt, de akinek sikerült, az az értekezési bizonyítványra alapozhatta jövőjét. Talán ezért is misztifikálódott társadalmunkban az értekezési bizonyítvány szerepe.

Az utóbbi években a magyar iskolastruktúra változása, valamint társadalmi fejlődésünk szükségszerű velejárójaként alapvetően megváltozott a helyzet. Ma már az értekezési bizonyítvány nem jelent „kisdiploamát”, nem biztosít könnyű elhelyezkedési lehetőséget. Amihez korábban elég volt a középiskola elvégzése, ahhoz ma már többnyire főiskolai, vagy egyetemi diploma szükséges. Ennek következtében csökkent az érdeklődés a fiatalok körében a gimnáziumok iránt és ezzel párhuzamosan nőtt a szakközépiskolák népszerűsége. Azok, akik értekezési után azonnal dolgozni akarnak, általában véve a szakközépiskolát választják, akik pedig középiskolai tanulmányaik befejezése után egyetemen, vagy főiskolán szeretnének továbbtanulni, többnyire a gimnáziumokba iratkoznak be.

Érdemes megvizsgálni, hogyan alakul napjainkban az értekezési, középiskolai tanulmányait befejezett fiatalok sorsa. Az 1976-77-es tanévben Hajdú-Bihar megye gimnáziumaiban és szakközépiskolaiban 2411-es értekezettek. A végzetek 51 százaléka gimnáziumban, 49 százaléka szakközépiskolában értekezettek. A gimnáziumokban 1232 értekezési vizsgát tett tanuló közül 532-en nyertek felvételt a különböző egyetemekre, főiskolákra, tehát a gimnáziumokban végzetek 43,2 százaléka folytatja tanulmányait felsőoktatási intézményekben. Elég jelentős azoknak a fiataloknak a száma, akik különböző tanfolyamokra iratkoznak be, szakmát tanulnak (gyógyászati asszisztens, gépészeti-műszaki rajz stb.). Ha őket is továbbtanulónak tekintjük, akkor a továbbtanulók száma elérte a hatvan százalékot. Mindez egyben bizonyítja annak, hogy a gimnáziumok ma is változatlanul alapvetően fontos funkciót töltenek be: előkészítik a fiatalokat főiskolai, egyetemi továbbtanulásra.

De mi lett azokkal, akik értekezési után nem tanultak tovább?

De elmúlt évben 449 értekezési diák kezdett el dolgozni a különböző vállalatoknál, intézményeknél. Betanított munkás lett közülük 218, segédmunkásként dolgozik 11, 220-an pedig „nem fizikai munkakörben” helyezkedtek el. Képesítés nélküli nevelők, népművelők, postai alkalmazottak lettek, illetve adminisztrációs munkakörben helyezkedtek el. Közülük sokan nyilvánvalóan átmeneti megoldásnak tartják jelenlegi munkahelyüket, és jövőre újra megpróbálkoznak a felvételi vizsgával egyetemeken, főiskolákon. Ami szembetűnő, közel annyian vállaltak fizikai munkát, mint amennyien adminisztratív munkakörben helyezkedtek el. Ezt mindenképpen jelentős motivációnak kell tartanunk, amely egyben szemléletbeli változást is jelez, ma már az értekezettek nem feltétlenül csak az íróasztal mellett látják boldogulásuk lehetőségét. Kérdés persze, hogy azok, akik ma betanított munkásként dolgoznak véglegesnek tekintik-e jelenlegi állásukat? A társadalmunk szükségére az értekezési szakmunkásokra is, úgy tűnik ma még nincs elég vonzása azonban az értekezési bizonyítványhoz kötött szakmák jelentős részének, ugyanakkor egyes szakmák iránt viszont túlzott érdeklődés mutatkozik.

(Göz József)

Érettségi után Nőtt a fizikai munka becsülete

Az érettségizettek 52 százaléka Debrecenben, 48 százaléka a megyei gimnáziumokban szerzett értekezési oklevelet. A debreceni gimnáziumok tanulói közül kerül ki az egyetemre, főiskolákra felvett 64 százaléka, az értekezési után azonnal munkát vállalók 63 százaléka a vidékiek adják. Tévedés volna ebből azt a következtetést levonni, hogy a vidéki gimnáziumok színvonala gyenge. Közismert az a tény, hogy néhány vidéki gimnázium tanulói évről évre eredményesen szerepelnek a felvételi vizsgákon, olykor jobban mint a debreceni gimnáziumoké. Arról van szó, hogy a vidéki gimnáziumokba nagyon sok olyan tanuló iratkozik be, akik nem is gondolnak a továbbtanulásra, de az értekezési bizonyítvány megszerzését fontosnak tartják, és középiskolai tanulmányaik befejezése után azonnal dolgozni akarnak. Kétségtelen azonban, hogy elhelyezkedésük nem könnyű. A tagozatos osztályok tanulói vannak előnyösebb helyzetben közülük. De a fent jelzett arányok kialakulásában közrejátszik az a tény is, hogy a debreceni gimnáziumokba beiratkozott tanulók szülei jobban ambicionálják gyermekeik továbbtanulását.

A szakközépiskolák statisztikai adatai azt bizonyítják, hogy végzett diákjaik zöknömentesen illeszkednek be az üzemek, vállalatok életébe. Az 1976-77-es tanévben 1179 diák értekezési a megye szakközépiskolaiban. Közülük 917-en kezdtek azonnal dolgozni, 212 tanuló pedig folytatta tanulmányait főiskolákon, egyetemeken. A szakközépiskolások képesítésüknek megfelelő munkakörben helyezkedtek el, 97,5 százalékuk munkaküldetését dolgozik. A fentiek bizonyítják, hogy ez az iskolatípus rendkívül jelentős szerepet tölt be napjainkban.

A megye középiskoláiban végzett fiataljainak elhelyezkedését segíti évről évre a megyei Pályaválasztási Tanácsadó Intézet, amely rendszeresen felméri a vállalatok munkaerőigényét és tájékoztatja a középiskolákat a választási lehetőségekről. Így 1977-ben 31 debreceni és 14 vidéki vállalat több mint 80-féle munkakört ajánlott a fiataloknak.

Az sem közömbös, hogy milyen fizetést kapnak napjainkban az értekezési fiatalok. A megyei tapasztalatok azt bizonyítják, hogy 1600-2700 forint körüli fizetést kapnak a pályakezdekők. Természetesen végzettségük, képesítésük, szakmájuk határozza meg, ki mennyit kereshet. Több volt az állás, mint a munkát vállaló, így választási lehetőség is volt. Természetesen előfordult, hogy nem mindenki tudott elhelyezkedni olyan munkahelyre, ahol akart.

Végül összegzésként megállapíthatjuk, hogy a szakközépiskolában értekezetteknek nincsenek elhelyezkedési gondjaik, még a közgazdasági szakközépiskolában végzeteknek sem! A gimnáziumok diákjainak egyik része továbbtanul, másik része vállal munkát értekezési után. Itt találunk ellentmondásokat, nehézségeket. Kétségtelen, nagyobb gondot kellene fordítani a szakmatanulás népszerűsítésére, mert egy szakma elcsúszása lényegesen biztatóbb perspektívát, mint az íróasztalhoz való ragaszkodás, vagy körben, amilyenben született volna. az átmeneti szakmatanulás nélküli munkavállalás. Mindenesetre a tagozatos osztályok szervezése, az általános tantervi osztályok számának csökkentése megkönnyíti a gimnáziumban végzetek elhelyezkedését is.

F. T.

Az ifjúsági divatbizottság előrejelzése

A fiatalok divatja igen változatos, sok szélsőséget egyesít. Kedveltek az új, sokszor merésznek tűnő formák, ugyanakkor továbbra is kedveltek a népies ruhadarabok. A ruhatervezők szerint 1978-ban a lányok jobban szeretik majd, és gyakrabban választják a szoknyát, de a nadrág, mivel praktikus, sohasem szorítható ki a lányok ruhatarából. A farmer tovább erősíti pozícióját.

Indokolt tehát a kérdés: hogyan igazodhat el a mai fiatal a divatirányzatok egyre sűrűsödő rengetegében?

A válaszért Kiss Valériát

Kóródi Istvánné

kerestük fel, aki a másfél éves alakult megyei ifjúsági divatbizottság vezetője. — Megyei albizottságunk 1976-ban alakult a KISZ Központi Bizottság szervezésében. Munkaprogramunk lényege: megismertetjük a fiatalokat a különböző divatirányzatokkal, tájékoztatjuk őket a divatos, olcsó ruhák beszerzéséről, a bemutatókkal pedig izlésüket szeretnénk alakítani, formálni. Felmérjük a fiatalok igényeit, észrevételeiket folyamatosan tolmácsoljuk a kereskedelemlennek. Az idén, szerte a megyében mintegy háromezren látta divatbemutatóinkat, gyakran kaptunk meghívást ifjúsági klubokba, KISZ-táborokba. Hat állandó manókenünk mutat be ruhákat, azt hiszem felesleges hangsúlyozni, hogy mindezt munkaidő után, társadalmi munkában vállaltuk.

— Gyakori gond a fiatalok körében, hogy szeretnék divatosan öltözködni, de anyagilag ezt nem bírják. A divatbizottság mit javasol?

— Arra buzdítjuk a fiatalokat, hogy önértékű válóítsák meg elképzeléseiket, keressék az olcsó, praktikus, ugyanakkor tetszetős anyagokat, és otthon próbálják elkészíteni, alkalmi ruháikat. Így is lehet divatosan öltözködni, nagyobb anyagi megerőltetés nélkül. Emellett divatbizottságunk létrehozását szeretnénk, ahol a ruha- és cipővásárláshoz, az arcpótláshoz, az alkalmi viselethez, a kiválasztáshoz szeretnénk segítséget nyújtani a fiataloknak. Többet ésszel, mint pénztárcával! címmel bemutatásokat, kiállításokat szervezünk, szabásmintákat sorsolunk ki a közönség között.

— A Budapesti Finomköztűráru-gyár debreceni gyáregységében dolgozó hat manókenből kettőt megkerestünk. Ők is önszántukból vállalták a divatos ruhák népszerűsítését, a fiatalok tájékoztatását. Egyikük, Kóródi Istvánné gyártmány-előkészítő évek óta látható a divatbemutatók kifutóján.

— Szívesen járjuk a megyét, remek közönségnek mutathatunk be: a fiatalok nagyon lelkesek és érdeklődnek a divat újdonságai iránt. Elmondhatom, hogy a jövő év legfőbb jellegzetessége a könnyedség, lezseresség lesz. Ezt a hatást a ruhadarabok nagy bősége és az egyszerű szabásvonalak adják. A sportos öltözködés hatása a mindennapi öltözködésre igen nagy. A

Kiss Valéria

pamut alapanyagok kerülnek előtérbe, újra közkedvelt lesz a garbó, a T-fazon eltűnőben van.

Kóródi József, aki rokona a fentebb nyilatkozottnak, az egyetlen férjfiának. Ő a bemutatók hangulatáról beszélt:

— Ötvözzük a hagyományos és a képekben történő bemutató formákat. Egy-egy „fellépést” nagy készülődés, sok-sok próba előzi meg. Magunk tervezzük a mozgást, mi választjuk ki a hozzáillő zenét is. Mivel a bemutatásra városi ruháknak kell lennie, jó előre meg kell szervezni kölcsönzésüket a különböző gyáraktól. Fellépések előtt késő estig próbálunk, az eredmény viszont minden fáradságért kárpótolt.

K. D. P.

OLVASÓNAPLÓ

Katonák és forradalmárok

Nemeskürty István új könyvéről

1849 tavaszán a magyar honvéd hadsereg támadásba lendült, és rövid idő alatt az ország határáig úzte a császári hadtesteket. Több mint egy évszázad telt el azóta és a magyar közvélemény, sőt még a magyar történetírás is szinte magától értetődőnek tekintette, hogy 1848-49-ben volt egy olyan magyar hadsereg, amely le tudta győzni a korabeli Európa egyik legjobban felszerelt hadseregét. Hajlamok voltunk tényként elfogadni, hogy Kossuth gyűjtő szavaira kaszával, kapával fölfegyverkezve tödült a zászlók alá a föld पे és ez az alig felszerelt hadsereg aratta a meglegő győzelmeket Hatvanánál, Tápöbicskénél, Isaszegnél, Vácánál, Nagysallónál, Komáromnál.

De hát lehetséges lett volna ez? 1848-49-ben nem egy kisebb jelentőségű felkelés volt Magyarországon, hanem egy háborút kellett megvívni a magyar függetlenség és szabadság védelmében. A kor társadalmi, politikai, gazdasági viszonyait ismerve erre csak szervezett hadsereg lehetett képes. Nemeskürty István vállalkozott arra, hogy nyomon kövesse a magyar honvédség tragikus ívét pályáját Pákozdtól Világosig. „Kik érted haltak, szent Világsszabadság” című művében több mint ezer, Haynau által halálra ítélt kivégzett, illetve hosszú várófogást szenvedett honvédtiszt pályáját kíséri végig, akik ott voltak a honvédség zászlóbotánál, és akik nélkül elképzelhetetlen lenne az 1849-es tavaszi hadjárat. Tiszteletadás ez a könyv a magyar szabadságharc katonái forradalmárainak, de több is annál, egy forradalmi hadsereg életjele.

A könyv eredeti dokumentumok — évkönyvek kimutatások, kéziratok hagyatékok — alapján íródott. Nemeskürty megfigyelései, következtetései, kérdései és válaszai számos eddig tisztázatlan kérdésre derítenek fényt. A magyar forradalom hadseregének belső összetételét, politikai arculatának formálódását vizsgálja. Az első és igen alapvető megállapítása, hogy a császári és királyi hadsereg az 1840-es években „erjedni” kezdett. A Galiciában, Itáliában és a birodalom más helyein állomásozó, elnyomó funkcióit betöltő hadsereg tisztjei rádöbbennek arra, hogy igazságtalan ügyet szolgálnak. Feltűnően nagy azoknak a száma, akik kilépnak a szolgálathoz (ilven volt Görgey és Klapka is), mások maradnak, de olvasmányok révén egyre közelebb jutnak a polgári forradalom gondolatához. A hadsereg „ideológiai válsága” érezhető és 1848-ban ez tetekben nyilvánul meg.

A korabeli magyar közvélemény meglepetéssel vette tudomásul, hogy Mészáros Lázár századvezetés lett az első felelős magyar kormány honvédelmi minisztere. A

márciusi fiatalok nem bíztak benne, „fekete-sárgának” tartották, sikertelen csatái után pedig a mai napig erélytelen hadvezérnek tekintik történetírásunk is, olyannak, aki az osztrák hadsereg szellemét hozta át a magyar forradalmi hadseregbe. Nemeskürty Mészáros-portréja a meglepetés erejével hat. Széchenyi javaslatára Mészáros Lázárt már 1844-ben beválasztották a Magyar Tudós Társaságba. Székfoglalóul egy rendkívül korszerűnek mondható értekezést írt, amely alapja lett 1848 nyarán a magyar honvédelmi törvénynek is. A honvédelmi miniszter átgondolt szervező munkát végzett hazatérése után, igyekezett Magyarországon állomásozó ezredek élére olyan főtiszteket állítani, akikre a kormány számíthatott. Ő szervezte meg a honvédelmi minisztériumot és dolgozta ki Bathányi Lajos miniszterelnökkel együtt a születendő magyar hadsereg működési elveit. Egy olyan katonai képe bontakozik ki előttünk, aki liberális nézeteket vallott, és a rábizott feladatokat látványosság nélkül, de minden esetben hasznosan oldotta meg.

Nemeskürty könyvének legizgalmasabb része az „Egy független magyar hadsereg körvonalai” című fejezet. A magyar haderőt 1848 nyarán az itt állomásozó császári ezredek és a megalakuló tiz honvédszászlóalj jelentette. A honvédszászlóalj élére kivétel nélkül volt császári tisztek kerültek, olyanok, akik önként jelentkeztek, áthelyezéseket kérték. Magyarok és nem magyarok egyaránt. Olyanok, akik vállalták a magyar forradalom ügyét, önként, meggyőződésből. A szerző végigkíséri őket katonai pályájukon és arra a következtetésre jut, hogy 1848-49-ben nem a magyar és osztrák hadsereg állt szemben egymással a csatamezőkön, hanem a forradalom, a világszabadság katonái küzdöttek az ellenforradalom képviselőivel. A magyar hadsereg nemzetközi jellegét bizonyítja a gondosan összeállított tiszti névsor. Találunk abban német, cseh, horvát, szerb nevet legalább annyit, mint magyart! Aki a forradalomért akart harcolni Európában 1848-49-ben, az a magyar honvédséget választotta, aki ellenük küzdött, az akarva-akaratlanul a reakciót szolgáltatta. Ez a forradalmi szellem a magyarzata annak, hogy a volt császári tisztek Windgrätz felhívása ellenére megmaradtak a honvédség soraiban. Aulich Lajos ezredek volt a forradalom kiróbotánál, de 1949 nyarán már mint honvédelmi miniszter így fogalmazta meg a magyar hadsereg katonapolitikájának lényegét: „Harczunk... nem a nemzetiség, hanem a szabadság harca az abszolutizmus ellen. Győzelmeink elődiadalmi a világszabadság-

nak... Kik sorainkban küzdenek közzelünk, a szabadság mellett, akármelyik nemzetbeliek legyenek, mindnyájan testvérekként tekintendők”. De idézhetnénk Knézich Károly, Leiningen—Westerburg Károly szavait is, akik — és még százak és ezrek — hasonlóan gondolkodtak. Volt olyan tisz, aki Louis Blanc-könyvet olvasott szabad perceiben, mások Kossuth eszméit vallották, voltak olyanok, akik csupán a 48-as alkotmány védelmében ragadtak fegyvert, de ez a politikai, világnézeti differenciálódás minden esetben egyet jelentett a forradalom ügyének tudatos vállalásával.

Nemeskürty végigtekint a szabadságharc katonái, katonapolitikai történetét. Nem hadtörténetet ír, csupán annyiban érinti a hadtörténeti vonatkozásokat, amennyire ez egy katonáról, hadseregről írt könyv esetében elengedhetetlen. De igen figyelemreméltó megállapításai vannak a honvédség hadászati, harcászati elveivel kapcsolatban is. Idézi Rüstowot, a neves hadtörténész, aki Napóleon és tábornokainak hadvezetési módszerei mellett említi a magyar forradalom hadvezetéseinek hadmozdulatait is. Részletes képet kapunk arról a szervező munkáról is, amely a ruhát, fegyvert, lőszert — az utánpótlást biztosította a hadsereg számára. Ezen a területen is ugyanaz a kép tárul szemünk elé: magyarok és nem magyarok vállaltak dolgot. Az irányítás szálai Lahner György, a későbbi aradi vértanú kezében futnak össze, a fegyvergyártásban egy cseh ezredé a döntő szerep, a fegyvervásárlásokban egy Szatnók Soma nevű császári tiszt szervezte elővélhetetlen érdemeket. Mindezek olyan momentumok, amelyek eddig alig-alig derült fény. Nemeskürty nem a hadsereg történelméről írta meg, hanem a sorsokban kutat, az emberi áldozatvállalás és helytállás mozgatórugóit keresi meg.

Nemeskürty művét nem úgy kell megítélnünk, mint egy történetíró vállalkozását. Módszere nem azonos a történetíróval, inkább — mint ahogyan ő maga is nevezte egy alkalommal hasonló jellegű könyveit — történeti vitairatnak, elmélkedésnek kell tekintenünk. Nem mentes a szubjektívumtól, olykor egy-egy ember megítélésében álláspontja vitatható (Perczel Mészáros Lázár, Dembinszky), az adatok, tények csoportosításával is lehetne vitakozni. Mégis hiánypótló és rendkívül figyelemre méltó műnek kell tartanunk, amely izgalmas olvasmány mind azoknak, akik szívesen idézik fel a magyar történelem sorsfordulóit tanúságképpen.

De ugyanakkor figyelemre méltó is, figyelemre méltó arra, hogy adósságaink vannak 1848-49-cel szemben. Filep Tibor

Az egyetemi, főiskolai felvételik idei rendje

Megjelent a részletes tájékoztató

Új formátumban és a korábbinál olcsóbb áron megjelent az egyetemeket, főiskolákat, tanulás lehetőségeket és a követelményeket ismertető „Magyar felsőoktatási intézmények 1978” című könyv. A továbbtanulni szándékozókat részletesen tájékoztatja egyenként az intézmények szervezeti felépítéséről, a jelentkezés és a felvételi rendjéről, a tanulmányi versenyek helyezettjeinek felvételi kedvezményeiről, a tandíjról, az ösztöndíjról és az egyéb államjuttatásokról, valamint a felvételi vizsgákra előkészítő tanfolyamokról.

A felsőoktatási intézmények nappali tagozataira — a korábbi évekhez hasonlóan — a felvételiket kérhetik a középszintű utolsó éves tanuló, illetve azok az érdegteljesített, képzésűt dolgozó, akik még nem töltötték be 35. életévüket. A középszintű felvétellel rendelkező szakmunkástanulók bármelyik felsőoktatási intézménybe jelentkezhetnek abban az évben, amelyben a szakmunkás-képesítést legkésőbb augusztus 31-ig megszerzik.

A felvételhez rendszeresített nyomatványt a középszintű tanulóknak iskolájuk bocsátja rendelkezésre, más jelentkezők a megyei nyomatványboltokban szerezhetik be.

Az idén érettségizők, illetve a tavaly érettségizettek a középszintűn kereshetik felvételüket továbbtanulásra, a korábban, illetve az esti vagy levelező tagozaton végzetek közvetlenül a felsőoktatási intézménybe kerülhetnek kérelmükkel.

A továbbtanulni szándékozóknak csak egy felsőoktatási intézménybe jelentkezhetnek, egyidejűleg azonban pályázhatnak művészeti főiskolára, a néphadsereg katonai főiskoláira és külföldi egyetemre is.

A műszaki felsőoktatásban az idén is tartanak szakmacsoportos felvételi vizsgákat, amelyek keretében a műszaki egyetemek és főiskolák az azonos vagy rokon szakmai területeken együttműködnek a pályázók szóbeli felvételi vizsgáinak lebonyolításában és a felvételi döntések előkészítésében.

Az idén a felsőoktatási intézmények minden tagozatán március 30-ig fogadják a felvételi kérelmeket, a középszintű az egyetemi-főiskolai jelentkezési lapot február 10-25. között kell benyújtani.

A felvételi vizsgákat június 24. és július 15. között tartják. Kivétel a matematika, a fizika és a biológia írásbeli vizsgák. Ezekből a tárgyakból az írásbeli érettségi megfelel az írásbeli felvételi is. A közös írásbeli időpontja május 22-23.

A jelentkezők a korábbiakhoz hasonlóan középszintű eredményeik alapján legfeljebb 10 pontot vihetnek magukkal, és a felvételi vizsgán újabb 10 pontot szerezhhetnek.

Először jelentkezhetnek az idén hallgatók az államigazgatási főiskolára, ahol a tanulmányi idő három év. Ugyancsak először hirdették meg a szegedi József Attila Tudományegyetem a főiskolai szintű fordító, illetve fordító-tolmács szakot orosz és angol nyelvből. (MTI)

Televíziós kínálat

A Magyar Televízió műsorszerkesztési főosztálya elkezdte a negyedévenként esedékes — programfüzetét a televízió következő három hónapi műsorairól.

Az aktuális politikai és ismeretterjesztő műsorok sorában találjuk többek között a *Veszély!* című, a *Horizont* szerkesztőség által készített filmsorozatot: amely a biológiai egyensúlyt fenyegető veszélyre kívánja felhívni a figyelmet. A film készítői a sorozat első tagját Csehszlovákiában forgatták, a továbbiakban pedig számos ország — sajátosságaikban is sokszor közös — környezetvédelmi gondjait és tevékenységét kísérik meg bemutatni. Az első *vilamos* című dokumentum-réportfilm címében viseli témáját. Budán még védekeztek a németek, a Dunán egyik oldalán még az övőhelyeken éltek az emberek, amikor kigördült az első vilamos az úpesteri víztoronyból: 1945. február 7-én reggel 6 órakor gördült végig az 55-ös villamos a Váci úttól a Forgách utcáig... Emlékeiről az első villamos első kalauza, Balázs János beszél a filmben. A *Tisztelet* című dokumentumfilm-sorozat két újabb fejezetét láthatjuk a televízióban: a filmeket az Egyesült Államokban forgatták. Az első rész (*Az élet kenyere*) Philadelphia életét mutatja be S. Léka bíborost, a második rész pedig (*Whiskey — dollár — biblia*) New Yorkba kalauzolja el a nézőket egy zsidó származású katolikus pap segítségével.

„Füben, fában orvosság van?” címmel láthatunk filmet a gyógyítványok hasznáról, hasznosíthatóságáról. Az orvostudomány már korán felfigyelt a gyógyítványok jelentőségére: de az évszázadokon át felgyűlt népi tapasztalatanyagot nem fogadja el egyértelműen. Sok híve van a gyógyítványok felhasználásának az orvosi gyakorlatban, de ugyanakkor jelentős az ellenvélemény a levők tábora is. A film dr. Vajkai Aurél, dr. Grineusz Tamás és dr. Oláh Andor közreműködésével arra keresi a választ: vajon fűben, fában valóban orvosság van.

Az irodalmi és a drámai műsorok között találjuk a januárban induló új sorozatot, a *Nézőpont*-ot. A sorozat olyan művelődéspolitikai kérdéseket vet fel és vitat meg, melyek kulturális közéletünket foglalkoztatják. Tehát nem a bemutatás, ismeretterjesztés, hanem a kulturális eseményekben, művészeti rendezvényekben rejülő általánosítható érvényű, társadalmi súlyú művelődéspolitikai irányzatok, problémák feldolgozásának igényével lép fel. Képernyőre kerül az *Ady-novellákból* összeállított műsor is. *Ady „más formájú versek”-nek* nevezi novelláit, s a szerkesztők ezek közül a legjellemzőbbeket igyekeztek kiválasztani (*Nem*, *A Terka számlájára*, *Mihályi Rozália csókja*, *Répakapálás*). A novellafüzért a *Műhelyben* című, 1902-ben megjelent „rö-

vid színpadkép”, *Ady egyet- len befejezett színpadi műve* foglalja keretbe. Kora tavasszal mutatja be a Vígsház a moszkvai Taganka Színház világhírű művésze, *Ljubimov* rendezésében *Dosztojevszkij Bűn és bűnhődés* című regényének színpadi változatát. A darab főszerepét, Raszkolnyikov alakját *Kern Andrá*s kelti életre. A televízió *Raszkolnyikov* címmel filmet készített a rendező és a színész „párharcáról”: s a műsor második részében a már elkészült előadásból is láthatunk majd részleteket.

Március 15-ét az „*Ó, szabadság, hadd nézzünk szembebe...*” című összeállítás közölni a televízió. A műsor viszonylag ismeretlen irodalmi anyagot dolgoz fel: a márciusi ifjak leveleiből, cikkeiből, verseiből állította össze *Lukácsy Sándor* irodalomtörténész. A nagyközönség a márciusi ifjak közül csak néhányat ismer; pedig Petőfi, Jókai, Vasvári Pál mellett, Pesten és vidéken, sok fiatalember küzdött írásban, szóban, majd tettel is a forradalom, a szabadságharc ügyéért. Közöttük van *Bulyovszky Gyula*, akinek egyik cikke és alakja a műsor kerete.

Számos tévéfilmet és tévéjátékot láthatunk az elkövetkező hónapokban. *Döme Piroksa Nyúlkenyér* címmel írt valóságfilm történetét az ősi bányász munkáról (a bányába leszálló munkások a kenyer sarkát félretették, a bányából felérkező gyermekek kezébe adták): ebből a történetből készített tévéfilm *Rémias Gyula* rendezte. *Strindberg Júlia kisasszony* című írásából is tévéjáték készült *Zolnay Pál* rendezésében. *Karinthy Ferenc Mangóliakert* című alkotásának főhőse az öregség és az emigráció kettős szorításában utolsó éveit élő aggyastán. Az egykori magyar írók már Olaszország a hazája, de még egyszer szeretne Magyarországra látogatni: ám ekkor döbben rá, hogy már munkaeszköze, a magyar nyelv sincs úgy a birtokában, ahogyan ő maga hitte... *Ibsen Ha mi halottak feltámadunk* című utolsó drámájából készült tévéjáték — azonos címmel. A dráma egy szép szerelmi történet által mondja el az élet értelméről, a művészet helyéről és szerepéről vallott ibseni filozófiát. *Ilyés Gyula Petőfi Sándorról* írt művét dolgozta fel az *ünnepelt* című tévéjátékában *Hintcs György* rendezésében a történet a „forró napok” után játszódik, a forradalom átmeneti konzolidációja idején. A *Nyitott könyv* című műsor sorozat *Mesterházi Lajos, Sötér István, Horváth Teri* egy-egy művét mutatja be.

A következő három hónap is bővelkedik majd filmekben, filmsorozatokban. Közülük csupán a „csúcstartó”, tizenhárom részes NSZK-filmsorozatot említjük, amely *Az első 365 nap a gyermek életének* címmel a gyermek első életének eseményeit mutatja be.

A következő három hónap is bővelkedik majd filmekben, filmsorozatokban. Közülük csupán a „csúcstartó”, tizenhárom részes NSZK-filmsorozatot említjük, amely *Az első 365 nap a gyermek életének* címmel a gyermek első életének eseményeit mutatja be.

Ünnepek, pillanatok

Kiss Valéria

alapanyagok kerülnek érbe, újra közkedez a garbó, a T-fabóban van.

József, aki rokona nyilatkozónak, len férjmaróknak, rutatók hangulatát:

Özük a hagyomány képeken történő formákat. Egy-épést” nagy készűk-sok próba előző agunk tervezzük a mi választjuk ki lő zenét is. Mivel átásra váró ruhanagy értékűek, jó meg kell szervezni süket a különböző raktól. Fellépések estig próbálunk, ény viszont minadságért kárpótol.

K. D. P.

Az ünnep leggyönyörűbb pillanatai mindig a terített asztalnál érik az embert. Ahol már az inycen falatok bőségének a puszta látványa is elég ahhoz, hogy a lakmározók az elégedettség örömeit érzésével köszöntsék a karácsonyt és az új esztendő. Persze, nem mindenkinél adott meg ez a néhány napnyi gondtalan ünnepeles. Egyik ismerősöm például alig hallhatóan fogadta köszöntésemet és fanyar ábrázattal kívánt boldog új évet. Beesett arcát, gönyvedt testtartását látva tapintatosan megkérdeztem: — Hogyan telt a karácsonyod? — Jaj, ne is emlékeztess rá — mondta a gyomrárt fájlalva — mérhetetlen nagy zabálással. A feleségem megmérte: két nap alatt száznegyven centi beiglit takarítottam el, s

olyan csömört kaptam, hogy harmadnap csak almát ettem — narancssal... Nem is hiszem, hogy éhezett volna valaki az elmúlt napokban, egyetlen család sorsa azonban igencsak aggaszt. Ők ugyanis hidegtalakat rendeltek december utolsó hetére. Ezt onnan tudom, hogy láttam, amikor a különleges ételkészítőnyelvek szállító kocsija megállt a házuk előtt. Kiszállt a fehér köpenyes sofőr és két hatalmas tálcát egyensúlyozva elindult a lépcsőház bejáratá felé. A göngyölt saláták a sonkás tojások és a majonéz csemegék látványa sok tekintetet vonzott magához. Az épületben lakó egyik hölgy még az erkélyre is kilibbent lengő köntösében, hogy szemügyre vegye a csemegéket. És ekkor — talán a könnyedén öltözött szépség megjelenése, talán a síkos

járda volt az oka — emberünk stílusosan hanyatt esett, két lábával egyidejűleg a tálcákat is feldobta, s az ünnepi asztalra szánt falatok a burleszkfilmek jeleneteihez illő kavargással szóródtak széjjel a lépcsőn, a járdán és a falakon, az esetleg létező bérházi kutyusok nem kis örömeire.

Az alábbi eset — ennek nem voltam szemtanúja, pedig minden bizonyonnyal az előbbihez hasonlóan mulatott látvány lett volna — 1977 utolsó napján történt. (Nem írom meg, melyik debreceni intézményről van szó, hadd kezdődjék találgatásokkal az új esztendő a város munkahelyein.) Nos, az esztendő utolsó munkanapján szorgalmasan dolgoztak az íróasztaloknál mindazok, akik nem szabad

szombattal zárták az évet. Az első emeleten székelő osztály munkatársai közül négyen voltak bent. Nem akartak elintézetlen aktákat átvinni 1978-ra, ezért szinte az utolsó percig kihasználták a munkaidőt.

S ekkor érte őket a meglepetés. Nem tudtak hazamenni. Először ők maguk is szilveszteri tréfának vélték, hogy a munkaidő vége előtt egy órával már senkit sem találnak az épületben, de amikor meggyőződtek arról is, hogy a vállalati telefonközpont néma és minden kijáratú ajtó zárva van, egy csapásra elmúlt az jókedvük. Nem volt nehéz kitalálniuk, hogy — a szilveszteri hangulat csábításának engedve — már jóval délután hazaszállingóztak a földszinti osztályok munkatársai. Őket sebtében követték a takarítónők, majd a portás is. Az emeleten dolgozók viszont maradtak. S mivel egyöntetűen arra a véleményre jutottak, hogy a szilvesztert mégiscsak jobb családi körben meg-

ünnepelni, mint a hivatali helyiség falai között, jobb megoldást nem találnak az emeleti ablakon kímészva hagyják el munkahelyüket. Ha tehát az év utolsó napján valaki történetesen látott négy aktatászkás embert lefelé ereszkedni valamely intézmény esőcsatornáján, nyugtassa meg ficánkoló képzeletét. Nem betörők voltak, hanem a munkából hazafelé tartó tisztességes honpolgárok.

Nem hiányozhatott az ünnepek napirendjéről az ivás sem. Sokan alapos edzővel készítették fel magukat az italokkal megrakott asztalok mellett várható megpróbáltatásokra. Így például hazaszállingóztak a földszinti osztályok munkatársai. Őket sebtében követték a takarítónők, majd a portás is. Az emeleten dolgozók viszont maradtak. S mivel egyöntetűen arra a véleményre jutottak, hogy a szilvesztert mégiscsak jobb családi körben meg-

űrült palackjait mutathatják be a vendéglátóknak. — Tudod, Misi bátyám... hukk — adta elő mentesség gyanánt az illuminált társaság szószólója nagy csuklások közepette —, hoztunk volna néhány butykos itótát. De hát hosszú volt az út, és hogy ne unujk magunkat, minden kanyarban meghúztuk a snapszot.

A társaság másik tagja vigyorogva megjegyezte: — Csakhogy idáig több mint százhusz kanyar volt... És a tények bizonyítékaként maga elé emelte az üres flakókat.

Kanyargósak lehettek az ünnepek is, hiszen az új év első munkanapján alig láttam mást az utcékban, mint üres üvegeket kosárszám visszahordó emberekkel. Fáradtan és egykedvűen álldogáltak a beváltóhelyeknél kanyargó hosszú sorokban, s egyikük-másikuk talán azt számolta magában, vajon hány pótszilveszteri pezsgőre telik majd a betétek árából... J. N. J.

Tíz szakosztályban 49 edző, 1202 sportoló Ülést tartott a D. Sportiskola tanácsa

A Debreceni Sportiskola tanácsa hét közben, a városi tanács háza kistanácstermében ülést tartott. Az összejövetelen a tanács elnöke, Szabó György üdvözölte a megjelenteket, majd Sárkány Gábor, a D. Sportiskola igazgatója ismertette az intézményben 1977-ben végzett munkát, az elért eredményeket, a felmerült problémákat.

A beszámoló jelentés bevezető részében a sportiskolai tanács munkájáról, majd a sportiskola vezetőségének működéséről volt szó. A vezetőség hetenkénti apparátusi értekezletet tartott, havonta a sportágak vezetői részére rendeztek megbeszéléseket, akik ugyanilyen időközönként edzőik számára szerveztek tájékoztatót. A vezetőség tagjai — elsősorban a két munkatárs, Tatár Miklós és Csende Sándor — látogatták az edzéseket — a beszámoló megállapította, hogy 1977-ben javult a munkafegyelm.

Fontos terület a sportiskola életében a szervezési feladat, a beiskolázás, a fiatalok kiválasztása. Néhány sportágban (atlétikában, birkózásban, kézilabdában) a tevékenység során nem jelentek különösebb problémák, viszont a megye területéről

már nem sikerült hatékonyan kiválasztás. Voltak nehézségek a szervezés területén. Két-három szakosztály gyengébb működését felülvizsgálták, és megteremtették az eredményesebb munka feltételeit, átszervezésre is sor került a férfitornászoknál. Néhány sportágban edzőhiány mutatkozott, ennek megoldására menet közben lépéseket tettek.

A beszámoló további részében a tíz sportág — atlétika, birkózás, cselgáncs, kézilabda, ökölvívás, súlyemelés, úszás, kerékpár, vívás, torna — versenyzőinek, csapatainak eredményeiről hallhattunk, majd a bázis sportegyesületekkel való kapcsolatokról volt szó. A jó együttműködést bizonyította az elmúlt évben az, hogy a megkötött szerződéseket foglaltak be nem tartása miatt

nem kellett tárgyalásokat kezdeményezni. A sportkörök — saját érdekük is — segítették a D. Sportiskola nevelési tevékenységét.

Az elmúlt évben az olimpiai sportágak versenyein a Debreceni Sportiskola fiataljai 103,5 pontot szereztek eredményeikkel. A birkózók 49, az atléták 28, az öklözők 8, a cselgáncsok 5, a kézilabdázók és tornászok 4-4, a kerékpárosok 3,5, a súlyemlők 2 olimpiai pontot gyűjtöttek.

A D. Sportiskola tíz szakosztályában az év végi felmérések szerint 788 fiú és 414 lány, összesen 1202 sportoló tevékenykedik, akiket öt fő- és 44 mellékfoglalkozású edző foglalkozik. Csak az atlétikában tíz edző neveli a fiatalokat, a női tornászoknál pedig heten edzőknek. Az intézmény gazdálkodásáról szóló részről megduadtunk, hogy az elmúlt esztendőben kétféle 648 ezer forintot fordítottak a D. Sportiskola működésére.

A tanács ülésén felszólalt dr. Szabó Gábor, Lakatos Já-

nos, Csende Sándor, Hegedűs Dezső, Orbán Béla, Solymos József és Sorbán László. A hozzászólók egyrészt a sportiskola szervezési munkájával kapcsolatban tettek javaslatokat. Felvetették a jégkorongozás lehetőségét, foglalják a felszólalók labdarúgásban is az utánpótlás nevelésének helyzetével. Szóba került a „végzős” sportiskolások helyzete, arra való tekintettel is, hogy valamennyit nem tudja „fogadni” a bázis sportegyesület. Olyan vélemény is elhangzott, hogy az egyes sportágak szakosztályában elsősorban olyanokkal foglalkozzanak, akikből biztosíthatják az utánpótlást, másokra csak pazarolják a személyi és anyagi energiát.

A hozzászólásokra adott válaszként Szabó György elnök összefoglalta az ülésen elhangzottakat, kérte, hogy a beszámoló jelentést az elhangzott helyes kiértékelésekkel együttesen terjesszék a felsőbb szervekhez.

A France Football rangsorában Magyarország a hatodik

A neves francia labdarúgó-szaklap, a France Football a hagyományoknak megfelelően január elején ismét közreadta az elmúlt esztendő európai labdarúgó-rangsorát.

A kontinens válogatottjainak ranglistáját az NSZK csapata vezeti — Helmuth Schön együttese ötödször került az élre: 1968, 1972, 1974 és 1976 után szerezte meg ismét az elsőséget. A magyar válogatott kilenc győzelemmel és három-három dönt-

lennel, illetve vereséggel a hatodik helyre került a francia rangsorában.

Az 1977. évi sorrend: 1. Német Szövetségi Köztársaság (11 mérkőzés, 7 győzelem, 3 döntetlen, 1 vereség) 2. Hollandia (6 mérkőzés, 5, 1, 0), 3. Spanyolország (6 mérkőzés, 4, 1, 1), 4-5. Ausztria (8 találkozó: 5, 3, 0) és Franciaország (7 mérkőzésen, 3, 3, 1), 6. Magyarország (15 összecsapás, 9, 3, 3).

Rendelet

a sporthorgászok javára

A napokban jelent meg a halászatról szóló új törvényerőjű rendelet, melyet a Magyar Közlöny 93. száma részletesen közöl. Nagy érdeklődésre tart számot a horgászok körében az a rendelkezés, amely kimondja, hogy a folyók, patakok, csatornák partján fekvő föld tulajdonosa, illetőleg használója köteles tölteni, hogy a halász vagy

horgász a parton közlekedjen anélkül, hogy a terület rendeltetésszerű használatát akadályozná.

Megjelent a mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszter végrehajtási rendelkezése is, melyet a Magyar Közlöny 94. száma közöl. Ebben találhatók a különböző horgászjegyek mintái, a horgászati tilalmak, valamint a horgászás feltételei.

A szovjet gyermeksport fejlődésének új formája

Ezelőtt, 14 éves koromban még nem futottam ilyen gyorsan — mondta Valerij Borzov, a kétszeres olimpiai bajnok síkfutó, amikor gratulált Galdi Rodzsepovnak, az ashabadi I. számú általános iskola tanulójának abból az alkalomból, hogy a kisdiák a „Reménységek rajtjában” elnevezésű iskolai versenyen 7,1 mp-es teljesítménnyel nyerte a 60 méteres síkfutást. Borzov néhány nappal korábban dicsősen nyilatkozott Dima Vaszilcsenko, dnyepropetrovski 8. osztályos tanuló futásáról, aki ugyanazon a távon 7,4 mp-et ért el. „Derék fiú ez a Dimitrij — mondta az olimpiai bajnok —, nagyon jó időt futott; gondolom, hogy igen jó vágatkozó lesz. Egybevetve a múlt évi országos döntővel, a síkfutás eredményei jelentősen javultak, ami a gyerekek komoly felkészülését bizonyítja.”

Ha a kiváló sportember véleményét összegezzük akarjuk elmondhatjuk, hogy: a „Reménységek rajtja” már igazolja a szervezők reményeit. Tulajdonképpen milyen verseny ez? Miben különbözik más iskolai versenyektől és miért nézte meg Borzov?

A szovjet ifjúsági sport a gyermekek milliói, akik között olyan „csillagok” tűntek fel, mint Marina Kosevaja — olimpiai bajnok úszónő, Vlagyimir Jascsenko — magas-ugró világcúscsúrtató, Marija Filatova — olimpiai bajnok tornász, Irina Gyerjuzina — a ritmikus gimnasztikai világbajnokság összetett versenyének a győztese, Jelena Vudorezova — a Szovjetunió műkorcsolyázó bajnoknője az Európa-bajnokság szabadon választott gyakorlatiainak győztese. Vlagyimir Besszonov — az Európa-bajnok utánpótlás labdarúgó-csapat egyik tagja, a torna legjobb csatára és még sokan mások.

Az utóbbi időben a pedagógusok és az orvosok arról beszélnek, hogy az iskolások túlságosan az asztalhoz vannak „láncolva”, mozgáshiányban szenvednek, a sporteszközök foglalkozásait a tanórákon kívül a tanulóknak mindössze negyede, harmada látogatja a mozgás hiány ellensúlyozására viszont kevés heti 2 testnevelési óra. Az iskolákban gyakran látni súlyfelesleggel rendelkező gyermekeket, akik károsan hat egészségükre a feilődésükre. A szovjet iskola jelenleg az összes gyermeket — nemcsak egy részüket — szeretné bevonnai a sportba. Ennek egyik útja — a versenyek jó szervezése.

A hagyományos iskolai spartakiadokon és más ifjúsági versenyeken elsősorban azok indulhatnak, akik aktí-

van részt vesznek a sporteszközökben és leginkább képesek arra, hogy jó hírrevel szerezzenek osztályuknak, iskolájuknak, stb. Más szavakkal: a versenyeken a legjobbak indulnak, az úgynevezett „nem sportos” gyermekek pedig a stadionokon kívül rekednek. No de éppen az úgynevezett „nem sportos” gyermekek szenvednek mozgáshiányban, s a testnevelő tanároknak éppen rájuk kell megkülönböztetett figyelmet fordítaniuk.

Az elmúlt évben megrendezett „Reménységek rajtja” nem a legjobb iskolai sportolók, hanem az egyes osztályok versenye. Nem a csapatok, hanem az egyes osztályok összes tanulója méri össze erejét. A játékokon a negyedikeseitől a tizedikesekig valamennyi tanuló részt vehet. Először az iskola, majd a kerület, a város és a körzet (mindez a saját korosztályban) legjobb sportostálya címért folyik a vetélkedés. A válogatóversenyeken túljutó osztályok részt vehetnek az országos döntőben, amelyet már két alkalommal is a Krim-félsziget fekete-tengeri fűrdőhelyén, Fekete-tengerben rendeztek meg. A „Reménységek rajtja” ez évi döntőjén — amely október 2-13. között zajlott le — az ország 130 legjobb sportostálya, 3600 tanuló mérte össze erejét. A teljes versenyen összesen 14 millió fiatal sportember vett részt. Belorussziában, Lettországban, Litvániában és Moszkvában a 4-10. osztályok tanulóinak 90 százaléka vetélkedett.

A rekord az alma-atai (Kazahsztán fővárosa) 81-es számú iskola lett, amely a tanuló 100 százalékos részvételével dicsekedhet. Az iskola 5/C osztálya győzött a „Reménységek rajtja” városi döntőjén, miközben néhány rekordot is felállított. Ezek közül a legjelentősebb, hogy betegség miatt senki nem mulasztott egyetlen tanórát sem. Yektibe úgy érkeztek a győztesek, mint valamilyen ünnenségre. Szívós küzdelem folyt a 30 és a 60 méteres síkfutásban, a mezei futásban, a távolugrásban, a kislabdadobásban, az úszásban, a tornagyakorlatokban, a lövészetben és a kombinált váltófutásban, s ezek után olyan hírességekkel találkozhatunk, mint Valerij Borzov, Olga Korbust, Vlagyimir Vaszin, Lidia Szkoblikova, Alekszandr Ragulin. Az olimpiai bajnokok aktívan segítettek a gyerekek felkészítésében, bemutatódéseket tartottak, elkísérték a tanulókat a tengeri sétákra és a kirándulásokra, átadták a díjakat a győzteseknek.

Vlagyimir Kiriljuk
APN—KS

Főszereplő a tenisz

Teremsportok hónapja

Mi lesz januárban?

A napokban véglegessé vált a magyar sport 1978. évi versenynaptára, tisztázták a jelentős hazai és külföldi viadalok időpontjait és színhelyeit. A most következő szezonban a januári eseményekre hívjuk fel a figyelmet, a magyar sport szempontjából legérdekesebb versenyeket soroljuk fel.

3-10.: KÉZILABDA. A magyar férfi válogatott két-két mérkőzésen Svédországban és Norvégiában szerepel.

4-8.: KOSÁRLABDA. Nemzetközi torna férficsapatok részvételével Varsó Nagydíjáért.

5.: TENISZ. Franciaország—Magyarország Király Kupa mérkőzés, Lille.

8.: TENISZ. Jugoszlávia—Magyarország Király Kupa mérkőzés, Szabadka.

10-12.: RÖPLABDA. A női BEK és KEK küzdelmeinek döntője, Rhein (NSZK).

10-15.: KÉZILABDA. A magyar férfi B-válogatott két mérkőzést játszik Moszkvában a Szovjetunió B-válogatottjával.

12.: TENISZ. Magyarország—NSZK találkozó a Király Kupáért, Pécs.

15.: TENISZ. Magyarország—Franciaország összecsapás a Király Kupáért, Miskolc.

15-III. 19.: KOSÁRLABDA. A férfi és női NB I tavaszi idénye.

17-19.: RÖPLABDA. A férfi BEK és KEK küzdelmeinek döntői, Svájc, illetve Hollandia.

19.: ASZTALITENISZ. Hollandia—Magyarország Szuper Liga mérkőzés, Hollandia.

TENISZ. Magyarország—Jugoszlávia Király Kupa találkozó, Budapest.

19-II. 2.: SAKK. Nemzetközi verseny, Wijk am Zee (Hollandia).

20-24.: ÜTTÖRŐ-OLIMPIA. Si-és szánkóversenyek, Bükkszentkereszt.

21-22.: ASZTALITENISZ. Vidékbajnokság, Salgótarján.

21-II. 1.: SAKK. Női ifjúsági Európa Kupa, Versec (Jugoszlávia).

22.: TENISZ. Király Kupa mérkőzés Kielben: NSZK—Magyarország.

25-II. 6.: KÉZILABDA. Férfi világbajnokság, Dánia.

27-29.: ASZTALITENISZ. Európa-12 rangsorverseny, Prága.

28-29.: ATLÉTIKA. Budapest fedett pályás serdülő A-bajnokság (nyílt verseny), Budapest.

GYORSKORCSOLYA. Férfi Európa-bajnokság, Osló.

JÉGKORONG. Románia—Magyarország barátságos mérkőzések, Bukarest.

29.: VÍVÁS. Martini Kupa férfi törvény, Párizsban; Spreafico párbajtőr-emlékverseny Milánóban és Moszkva Kupa kardvívóverseny, Moszkvában.

29-II. 6.: Sí. Alpesi világbajnokság, NSZK.

31-II. 4.: MÜKORCSOLYA. Európa-bajnokság, Strasbourg.

SOROKBAN

A francia labdarúgó-szaklap táblázat további elemzésre adhat lehetőséget. Alapul lehet venni például azt is, hogy egy-egy ország hány pontot szerzett az 1977-es esztendőben, ez is támpontul szolgálhat az erőssorrend megállapításához. Így például Magyarországot is lehet első — a szerzett pontok alapján, amelyből a következő táblázat alakul ki:

1. Magyarország 21 pont, (15 mérkőzés), 2. NSZK 17 (11), 3. NDK 15 (10).

A vasárnapi Salamanca—Atletico Bilbao spanyol labdarúgó bajnoki mérkőzésen Alexandro, a salamancaiak kapusa olyan súlyosan megsérült, hogy hétfnél ki kellett egyik veséjét operálni. A Malaga egyik amatőr játékosa a rádió sportadásból értesülve a hírről följajmoltja veséjét az argentin játékosnak.

A BEK, a KEK és az UEFA Kupa negyedöntőjének sorsolását január 20-án készítik el Zürichben.

Valószínű, hogy a Cosmos szabadabb teszi Franz Beckenbauer az argentinai világbajnokság idejére. Ezt a New York-i klub egyik szóvivője jelentette ki hétfn este.

Közeleg a fedett pályás atlétikai idény rajtja, idehaza és külföldön egyaránt követik majd a versenyelőzeteseket a március 11-12-i milánói Európa-bajnokságig. Néhány napon belül folytatódik a már bevált felmerő sorozat, 6-án és 7-én a kalapácsvetők, 8-án és 9-én a többi dobószám képviselői vizsgáznak, aztán a vágatkozókon a sor.

Két jeges szakág hazai legjobbjai szorgosan készül-

HOGY MIK VANNAK?!

Az angliai Durwich-ban Peter Ashenhurst tanító, aki szenvedélyes fociszurkoló: „Mit tennék Don Revie posztján?” témájú dolgozat megírását kérte osztálya 13 éves nebulóitól. A srácok — fociról lévén szó — azonnal hozzáláttak annak elkészítéséhez. A tanító nem kis meglepetésére, akadtak tárgyilagos, Don Revie hibáit mélyebben elemző, meglepő szakszerűséggel készült írások. Mások ironikusan utaltak az angol válogatott csapat sorozatos eredménytelenségeire. Akadt azonban egy clyan dolgozat, amelyben a lényegyet érintő tömör rövidséggel mindössze ennyi állt: „En nem pályázom Don Revie posztjára, engem senki se nézzen bolondnak!” ...

Az amerikai Tampa rádióstársaság sportriportere Beckenbaueréről, a Cosmos egyik mérkőzése után ezt írta: „A csapatban Pél és Chinaglia mellett egy új német játékos is szerepelt, akinek nevét egyszerűen képtelen vagyok kimondani, csak leírni tudom.” Aztán leírta, zamatatos amerikaián, valahogy így: Beckenbrouwer. Hogy a „császár” hogyan fogadta a „névadást”, arról nem szólt a krónika.

A nyugatnémet Bundesligában napirenden vannak a magukat lelkes szurkolóknak nevező, emberi mivoltukból kivetkőzött vandálok okozta botrányok, puszítások. A Nyugatnémet Labdarúgó Szövetség mindent elkövet annak érdekében, hogy biztosítsa a mérkőzések sportszerű keretek közötti lebonyolítását. Felhívást intéztek az érdekelte klubokhoz, hogy energikus intézkedésekkel vessenek gátat a szurkolók randalírozásának.

Nemrég az egyik I. ligás klub vezetője, eleget téve a szövetség rendelkezésének, a mérkőzés megkezdése előtt hangosbeszélőn a következő „szózatot” intézte a nagyérdemű közönséghez: „Nagyon kérjük a kedves nézőket, akadályozzák meg, hogy a szurkolók egy csekély része sportszerűtlen magatartásával rossz fényt vessen a német focinéző jó hírére. Kérjük továbbá: lelkesítsék, buzdítsák saját csapatukat, ugyanakkor őrizzék meg az ellenfelei szembeni tárgyilagosságukat.”

A „vattába csomagolt” felhívásnak — mint hírlík —, legalábbis egyelőre nem volt fogantatja. Nyugaton a helyzet változatlan ...

Korcsnoj-Szpasszkij

Belgrádban kedden folytatták a sakkvilágbajnoki páros mérkőzés 14. játszmáját. A függőállásban Szpasszkijnak minőség- és gyalogoselőnye, továbbá két összekötött szabad gyalogja volt, így győzelmet már csak „technikai kérdés” volt, s ő ezt érvényesítette is. Szpasszkij győzelmevel 1 pontra csökkent Korcsnoj előnye, aki pedig már kétszer is négy ponttal vezetett. A jelenlegi állás: Korcsnoj—Szpasszkij 7,5—6,5 pont. Szpasszkij sorozatban három játszmát nyert meg.

